

PERIÒDIC POLÍTIIC VERMELL

== SALUT PÚBLICA == INTERESSOS POPULARS == ARTS Y LLETRES ==

Redacció y Administració: carrer de Ronda de la Universitat número 6, Barcelona

— VENTA: 25 exemplars, 1 pesseta; Un número, 2 quartos. — Sort a llum los divendres ab tota regularitat. — SUSCRIPCIÓ: Espanya, 6 rals trimestre; Extranjer, 16. —

LA BLASFEMIA

La disposició gubernativa contra 'ls renegayres va donant los seus fruits.

Y per cert que 'ls dons calents y grossos, En primer lloch, fins los que may renegavan, al tenir coneixement de las multas, comensan per riure y acaban per llufarse ab algun estadat del cel.

Fins los periòdichs d'aquestos dies venen plens de renechs metafòrichs y entremessais, pera probar lo ridicul de la insostenible disposició contra los que diuben lo que 'ls dona la gana sense fer mal a ningú.

Pero shont sobressurt la part còmica del assumpto, es en los caricatòichs que volen apoyar las disposicions quiotesques del Pons Pilat de la provincia.

A nostres mans han arribat un parell de fullas d'afulas espiritual, que, si no arriban a portar lo nom d'imprenta d'una idem catòlica y una nota ab l'aprobació de l'autoritat eclesiàstica, hauriam cregut que algun tranquil col·laborador de LA TRAMONTANA havia distret son mal humor escrivint las tals fullas y ensarronant al remat catòlich ab lo mateix salero que ho feu l'inolvidable Arsenal de la Devoció.

Pero 'l nom de la imprenta de la viuda Plá y 'l Ab llicencia del devant, que se suposa te de ser del ordinari del bisbe, nos la posar un fre a nostras sospitas, y a acceptar com a ortodoxas totes las besties dels tals escrits.

Comensém.

L' una fulla porta per títol *Remey segur y gratis pera los infelicitos que s' embrotan per la boca.*

Pero encara no es lo títol lo mes bonich, sino la làmina de la primera plana. En ella s' hi veu un home, que sembla que portu boyna, en actitud d' embrotarse per la boca ab lo president del cel.

Un parell ó tres de llamps l' amenassan ab recartruchs, com si fossen investigadors de contribucions ó cobradores de multas.

Per entremitj de las camas y per darrera del renegayre s' hi veuen flors misticas en forma d' ensiamadas, que venen a ser lo *Me cago ab lo que se suposa ha llenat lo de la boyna per la boca.*

Y fa de femeter lo mateix diable, que es lo mes magnífich de la làmina.

Ab un cabasset a la ma esquerra y una paleta a la dreta, tot un senyor dimoni, ab cus,

banyas y alas, nà de pel a 'jel, y ab la pell mes negra que la concincia de un caril, va recullint los renechs y tirantlos a la serral d' un burro, que en actitud de bramars espera catòlicament la carga.

¡No 'ls sembla que 's necessita estar d' humor pera fer imprimir tal fulla!

Escoltem ara 'l primer parrafo que com a epigrafe donan al comensar.

«Ningú critiqui si s' parla clar. Los que pateixen la *malaltia* que aquí s' ataca, generalment no son pas tartamuts... ¡Per escrípuls estém!»

De modo que, ja ho veuen, no están per escrípuls.

Y si 'ns faltés res per ' acabarho de jutjar, allà va 'l final:

«Als que pateixen, donchs, de aquesta malaltia si volen evitar tots sos mals efectes los prometém formalment sa curació si usan ab constancia VERGONYA Y RELIGIO que no costa cap diner.»

¡Alto aquí!

Que la vergonya no costi cap diner, convingut. Per aquest motiu es que 'ls richs no 'n gastan.

Pero la religió ¡dimoni! per neixe y batejar quartos, per casarse diners, per enterro pesetas, y fins per salvar l' anima... *missas*.

De modo que aquest argument, per sí sol, ja se 'n va a fer set cartetadas de grossas de caixons de puntas de *puntetas*.

L' altra fulla porta per títol *Execració a la Blasfemia* y té un dibaix casi tan entremaliat com lo primer.

Aquí l' home que s' embrotu trepitja una creu, un calzer que fa llum y una colla d' eynas de fer quartos per las iglesias.

Aixó, segons dita fulla, es la *Alegoria de la Blasfemia*.

Pero aném ara a la part literaria (parlant en perdó).

Per parlar de la blasfemia, diu:

«Lo primer home y la primera dona que hi hagué en lo mon foren treballats pel Supremo Artífice, que es Deu; y essent, com es, infinitament sabi, deixá dos treballs tan acabats, que baix cap concepte s' hi podria tocar la cosa mes insignificant.»

¡No han quedat convenuts! Ni may.

Luego diu que Adán y Eva van pecar, a pecar de sa perfecció.

¡Jo 't foll si Deu no s' hi arriba a mirar tant a ferlos!

Vaya un parell de *Sacamantecas* que haurian sortit los tals habitants del Paradis Terrenal! Mes enllá senta 'l següent dilema:

«Tu en Deu hi creus ó no hi creus: si hi creus, blasfemantlo desatinas, ximplejas, rapapiejas, no sabs lo que 't fas; y si no hi creus, a que ve posarrel per res a la boca!»

Molt ben zafet. Aquesta sí que no sembla de catòlich.

Y veia, que tot es per aquest estil.

No 's ne 'n faig dos quartos mes, porque 'm sembla que per riure una estoneta ab lo dit fins aquí ja basta y sobra.

LO LLAMP INJUST

Una nit mes lieta que la cara d' un municipal en dejó, allá per aquells temps quan encara no s' coneixian los mistos d' esca ni 'ls guardas de consuns, un guerrero vestit de llaura dels peus fins al cap, feya vis demunt d' un burro, (comprat a una terrayre que havia deixat l' ofici), vers un castell qu' en lo cim d' una montanya s' alava mes orgullós que un hoy ab unas tabatas noves.

La mitja nit se treya de sobre la escardalencia campana d' una molt llunyana y rústica ermita, quan nostre enllaunat guerrer arribá al peu del castell y comensaren a caure gotas d' aquellas tan grossas que, si cauben en lloch que hi hagi molta pols, se transforman en galipans, segons diohen.

Tot just, lo guerrer en qüestió, tingué temps de deixar lliure a son burro pera que pastures a mida de son gust, quan ja se obrí una finestra gòtica del castell, y per ella sortí 'l cap mes heramos de set horas al entorn.

—Me esperava! digué nostre guerrer.

—Sí, ja te estona; contesta la mestressa del cap de la finestra, qu' era una nena que tot just feya divuyt anys que l' habian batejat ab lo dolís nom de Paula.

Y deslencas las rossas trenas del monyo, ne deixá anar una per la finestra fins que arribá a mans del guerrer que ja l' esperava a baix segons costum, y que ab una agilitat propia sois d' un gimnasta del Circo Equestre, pujá a la finestra y entrá per ella, llenstante sia brassos de sa ayuda, en tant que una ventada s'opogava l' única llantia que lluminava la sala de la manera que podia, y 'l tró s' entretocó jugant per l' espay nientres sant Pere vuydava lo safr. tipos del cel.

Passà un quart d' hora.
Per fora semblava que habien encès un castell de focs artificials, puig tants llamps y centelles queyan, que, entrebantantse unas ab altres, fevan mil dibuixos estranyas.
Per dintre, sola se sentian curts suspirs y... llacri's petons.

Passà un altre quart d' hora y tot continuava en lo mateix estat.
Mes, de prompte, la porta de la sala que ocupavan nostres ayments, se obrí d' una forta rebolada, donant pas a un guerrier mes alt y gros que lav gasa de gobernar d' en Sagasta: era 'l pare de la minyona, que, ab un sabre de comparsa a la ma dreta y ab un quinqué a la esquerra, entrà en la dita sala, y ab menos temps del que 's necessita pera fer un singlot donà tan fort cop de mandoble de plà al cap de nostre enamorat guerrier, que aquest caygué a terra sense sentits y sense ni temps tenir de fabricar un sol jay! com es costum en tals cassos.

Passà una llarga estona en lo més silenciós silenci; nostre guerrier en terra, la Paula plorant y pensant que casi be era precis desmayar-se, y son pare serio com un quasto de mayas, y mirant a sa filla de fit a fit com dientli: *«Que habèm de fer?»* Mes com ella no deya res y 'l petroli del quinqué se gastava inútilment, ab una forsa propia d' un camalich tip y descansat, lo pare de la Paula se carregà 'l guerrier, qu' encara restava en terra, y 'l ficà dins d' un gran armari de la mateixa sala, y meniantse la clau perque ningú pogues trobarla, digué ab reconsoat emut:
—Aqui dins moriràs.
—Y tu, torna a dir dirigintse a sa filla, preparat també a morir.
Y treyentse de la pèrrera una ampolleta de elixir conservador, afegí:
—Beu.

Paula agafà l' ampolleta, y bebent son contingut d' un sol trago, llevà després lo tap, feu tres ganoytas estranyas y caygué a terra envendada!...
Allavors son pare, fent un badall de son, se n' anà a dormir com si tal cosa, restant tot lo castell en silenci.
No tardà gaire lo guerrier de l' armari a tornar en si recordant de mica en mica tot lo passat, al cap d' una estona se tragué l' espasa y a copia de petitas cataladas dadas en la fulla, logrà oscarla de tal manera, que la convertí en un xarrach de punta, la ficà per una esletxa que l' armari tenia, y no parà de serrar fins que feu un forat per lo qual surtí cómodament del lloch destinat a ser sa tomba.

Sortir, veure a sa estimada en terra, agafarla y ab la ajuda dels cordons de la coquilla d' ella despenjarlo tots dos per una finestra, arribar a la casa de dispesas que posava nostre galant, donar a la Paula essencia de democracia, com a contraveneno de lo que poch avans havia begut, tornar la xicotà a revifar-se, vendres luego a un platá y oro las alhajas que portava a sobre y ab los diners aquesos fugir a França, va ser cosa de pocas horas, encara que no ho sembla.
En dir que, en resumidas cuentas, lo que va pagar la festa va ser lo pobre burro que al comensament de aquesta historia va trenginar lo guerrier enamorat al castell de son amor, puig com que 'l pobret va quedar abandonat a la intemperie, un llamp, que no sabia que fer, lo va matar, quedant aixís demostrat que qui menos culpa té sol sempre pagar los plats trencats, y que fins Deu té llamps injustos.

Lluís Millà

LA REGLA

Pracurans portar la vida tan sola un xich arreglada, diuhen que 's té mitj guanyada part de la sort. Es mentida.
Jo coneix homes, per dastich, (y no ho dihen ab té humorístich) que viuhen d' un modò mixtich y també 's fumen de fàstich.
Altres n' hi ha que ab especial cuydado y molt gran recel res magistran... ¡ca, Mendel! y no treuen may cap ral.
En cambi molts, ja se sab, (com un que 's tinch ben aprop) s' ho malgastan tot d' un cop y tampoch ne tenen cap.
Jo voldria sapigud quina regla bona hi ha per poderne adelantá solzament algun dind.

Jo procuro (y 'm sab molt greu no procurar-lo be prou) estar en bon xich lo sou, y may cassos de Mendel.
Cert; si una sola vegada, may, durant la meua vida, he arribat (sembla mentida) a la vida d' ignavia.
Y lo que més me incomoda de ma situació souada, es que trobantse perduda la estarme molt temps en Roma.
No es pas que la regla meua siga fàstida de trebe, perque no una vida esclava, miserable, que 's solitaria.
No soch troner d' ofici en los meus curts moments d' oci; ni sustento may cap vice.
Soch bon amigó (no m' alabou; no me gasteu cap congrua) y duncis, per que en llocu arribo sense fer mitj cap xavé!
Ab modas no m' embolico, perque, no sent curruco, no m' he agradat may fe 'l gnetó, qu' es lo mateix que fe 'l mezo.
No 'm risso, ni porto guasa, ni cap pesa de faldons; no vaig a garra funcions, ni porto anells a les mans.
Fura del colé y del fura, vicia que són molt trams, soch xicot que mira prim en seguir cap mal costum.
Pu durar regla mes bona, si de mes cuydado plena; 's'ar pobra no escribo pens no mes fent men, cara y gosa!
Aquesta cosa mereix un estudi de dalt-bar, pera veure d' abont naix la regla y de quò servix.
Si es ta potred a més encara qui es inditich en gran manera que 'l que derrota ab fàstida, no es una cosa ben rara!
No fa perdre aixó 'l desitj d' exaltavir molt com jo feig y gasta'ho tot de rag sans deixar d' un ral aquí!
Mal per mal, no val molt mes disfrutar, se 'n xich fella, si 'l resultat igual es!
Jo ja no sé quins tacla loco, perque 'm falta article. Desde ara vida del xigó, (y a fer troyetas la regat!

REPET DEL CARRIL
L' assumpto que motiva la lámina que publicuem en aquest número, y del qual nos ocuparem largament la semana passada, no ha estat pas ni de molt lo soroll a que semblava estar destinat per lo grave dels fets.
L' atenció avuy esta casi del tot fixada en la política palpitant, y 's periódichs apenas si s' han ocupat de tan escandalos let.
Nosaltres, no obstant, davant las congoixas dels tres atropellats en las presons de Madrid, no podem menos de insistir pera donar a coneixe tals accions al poble, a fi de que acabi de convencens de qui 'l goberna.
Tant-de-bò que nostra actitut ajudí de ferm a mantenir y arrelar 'l odi a tota mena de tiranías y de tirans!

A Figueras també hi ha hagut coalició. Y per cert que també ha guanyat. Pero allí 's coaligats foren totas las especies dels monárquichs, desde 's esquerrens a carlí. Los liberals monárquichs de Figueras han fet be.
Avans que tot la monarquía.
Encara que siga ja de Carlos VII lo Bestia.
Al final aquesta coalició no deixa de ser llògica, puig tenen mes interessos comuns tots los monárquichs que la barreja liberal d' en Martínez Campos y en Pi Margall.

Nos escriuhen de Sitges que allí se juga una mica mes que a las barbas de la autoritat. Aixó de sucra pa a ne 's daus ja es cosa vella per tot Espanya, per certas autoritats.

Aquesta setmana han tingut lloch duas carreras de cavalls.

La aristocracia ha fet esforços pera llibrarse y derrotar, insultant la miseria del infelís jornalero.
Mes de 250.000 duros se calcula que s' han gastat ab motiu de ditas festas hípicas.
No tingan por que aixó successís si 's derrotadors tinguesen de guanyar aquestos quartos ab son treball.

Pero per algo tenim de pagar lloguer de casa, consums, y 's articles de primera necessitat a tres ó quatre vegadas lo valor del treball que 's ha produhit.
Perque passejin son escandalos lujo tota aquesta colla de gandús.

En la presó Modelo de Madrid se tracta als periodistas presos del modo mes indecent. De manera, que per acabar ab los criminals d' Espanya, no hi hauria res mes eficas que tractariss com a periodistas d' oposició. Ja veurian quan aviat tots anirian a parar al pal.

Ha sigut definitivament aprobada la suspensió del ajuntament de Reus. Y que ara hi ve molt be després d' haber guanyat allí las oposicions tots los llochs en las últimas eleccions municipals.
Pero com al goberno lo té sense cuydado aixó de la opinió pública...
Als de Reus també 's té sense cuydado lo goberno conservador.

Los liberals monárquichs no poden arribar a entendres pera unir-se.
En Lopez Dominguez diuhen que no vol cedir, y en Sagasta tampoch.
Y a mi 'm té sense cuydado.

En cambi la coalició republicana guanya cada dia mes terrenes.
Si de la electoral no surt la republicana y 's monárquichs logran no saberse entendre, encara millor per la llibertat.
Que de grat ó per forsa ella se imposará.

En l' hospital de Barcelona ha mort desafortunat un malalt, per falta de vigilancia. L' hospital está a mans de catòlics, apostòlics y dormilegas.
Se tractava acás d' algun hereje?
Donchs que 's desangri.
En dihentli després un parell de missas... si algú paga, ja esta tot arreglat.

En Sagasta ha anat a complimentar a la reina Isabel.
Bons están los temps per cumpliments. Sobretot si 's fixan ab los punts de contacte del any 85 ab lo 68.
Quinas congoixas per quan arribi 'l mes de Setembre!

En Martínez Campos va trencar la coalició de motu propi.
En Sagasta va disciplinarse a n' en Martínez Campos y també va trencarla ell, si be deixant la subsistent de certa manera.
Y en Martínez ho trobà molt be.
Jo coneix un minyó que 's pensa ser alguna cosa, y troba molt gust en cridar:
—Viva la guillardura!

Es veritat que en periodos electorals surten arcades de lo mes escullit.
Pero poden estar segurs de que encara no se han trobat ab cap del tremp del de Albuera, poble de la provincia de Badajoz.
Aquest mestre, per guanyar las eleccions, va provehir-se de bons garrots, y formant una quadrilla ab lo secretari de Ajuntament y algun amic de confiança, se situá a la porta del collegi electoral.
Arriba un individu pera repartir candidaturas d' oposició, y l' arcalde en persona (ó en bestia) comença a descarregar bastonadas sobre las costellas del repartidor.

Se mouhen escandols, se reuneix gent, se dú lo ferit al hospital, y al esser interrogat l' arcalde pe 'l jutje municipal, contesta molt tranquil que tenis ordres reservadas del goberno pera pagar a tots los que treballessin per la oposició.

PROCEDIMENTS CONSERVADORS

pera descubrir *atentats* contra la vida de grans personatjes y trobar los *criminals politichs* de atterradora categoria

La Agafada: Comensament del drama.

Preparació pera portarlo a declarar.

Modo especial de pendre declaracions.

Casos inquisitorials per no confessar lo delict.

Y comparegueren devant del Tribunal.

Final: La gran planxa conservadora.